

A projektazonosító száma: TTP-KP-1-2018/1-000063

A projekt címe: „Érik a szőlő, hajlik a vessző”

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

"E vidék oly szép, oly kellemes, levegője oly egészséges, hogy szinte vágyik az ember idevaló lakos lenni; hátha még lelkes magyar, nyíltszívű s vendégszerető, értelmes és mívelt birtokosaival közelebb megismerkedhetik, már akkor megválni is nehéz innen."

Gyürky Antal borász

Ebben az esztendőben, már harmadik alkalommal pályáztunk a testvértelepülési programok megvalósítására. Az elmúlt két esztendőben az elnyert pályázati pénzekből nagyon tartalmas, a gyerekek és a felnőttek számára is érdekes, tanulságos programokat sikerült megvalósítanunk. Az első évben 500.000.-Ft-t, a tavalyi évben 700.000.-Ft-t nyertünk a programjainkra, ebben az esztendőben 1.550.000.-Ft-al támogatta a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. a munkánkat. Ebben az évben a pályázatunkban a "hídverés" és a kapcsolat megerősítés után a településeink élő hagyományait igyekeztünk megmutatni az iskolák tanulóinak. A programjaink a szőlészethez és borászathoz kapcsolódó mesterségeket, szakásokat mutatja be.

Előzmények

A kapcsolatfelvétel alapvető célja közelebb hozni egymáshoz a határmenti térségben élő embereket, közösségeket, különös figyelmet szentelve a fiatalokra, gyerekekre. Célunk, az hogy a trianoni határ által mesterségesen elválasztott egységes érmelléki táj közös gyökerekből táplálkozó történelmi múltjának, egységes népi hagyományainak a bemutatása és feltárása révén egy erős összetartozástudattal bíró közösség formálódjon, amely kész újra megteremteni a gazdasági-kulturális együttműködés lehetőségeit, építve a két település sajátosságaira, erősségeire. Mint minden építkezést, így a közösségépítést is a legeredményesebb alulról kezdeni. Egy majdani, erős közösség kialakítása elképzelhetetlen a gyerekek, fiatalok bevonása nélkül, hiszen ők sokkal befogadóbbak, toleránsabbak, mint a már sztereotípiáktól befolyásolt felnőtt társadalom. Éppen ezért a projekt célcsoportja a két település általános iskolás korosztálya. A tervezett programokat úgy igyekeztünk összeállítani és változatosá tenni, hogy az megfeleljen a felső tagozatos diákok korosztályi sajátosságainak, egyensúlyt teremtve a játékos és didaktikus programelemek között.

Lehetőséget teremteni a tizenéves gyerekeknek a találkozásra, a beszélgetésre, közös játékokra, közös tanulásra, egymás megismerésére, barátságok kialakítására. Igaz a projekt nem teszi lehetővé valamennyi gyerek bevonását a programokba, de a családi, baráti kapcsolatokon keresztül maguk a gyerekek, a programok lebonyolításában segédkező felnőttek saját élménybeszámolóikon keresztül tovább szélesíthetik azoknak a körét akikhez eljut a projekt üzenete: mi itt az Érmelléken élünk akár Székelyhídon, akár Létavértesen egy mikroközösség tagjai vagyunk. Összefogva, a magunk, és a másik fél értékeit kölcsönösen megbecsülve építhetjük csak a térség jövőjét, virágoztathatjuk azt újra fel.

A terveink és a projekt megvalósításához szükséges 1.999.380.-Ft-ból **1.550.000.-Ft kaptunk**. A pályázati eredmény megismerését követve átgondoltuk és átalakítottuk a most már tudott összeghez mértén a projektünket. Eredeti gondolatainkat, céljainkat nem adtuk fel, csak úgy módosítottuk, hogy az elnyert összeg elég legyen a programok megvalósításához.

Megvalósult programjaink időrendben:

PROJEKTNYITÓ LÉTAVÉRTESEN 2018.06.19.:

Ezen a napon került sor a két iskola tanulóinak és tanárainak találkozására a létavértesi Arany János Általános Iskolában. Itt a vendégeket iskolánk igazgatónője és városunk polgármestere Menyhárt Károly fogadta. A pályázat ismertetését követően közösen meghallgattuk az igazgatónő és polgármester úr ppt-vel színesített előadását. A találkozó tízórai elfogyasztásával és kötetlen beszélgetéssel folytatódott. Az iskolánk tanulói izgatottan várták a székelyhídi gyerekeket, hiszen volt olyan diák, aki már a tavalyi programban is részt vett, így alig várta a találkozást a tavalyi ismerősökkel.

"JURTA TÁBOROZÁS" 2018.06.19.-20.:

A két napos program a helyi Rozsnyai múzeum **JURTA TÁBORÁBAN:**

Első nap: a projektnyitó találkozó után várt minket a lovasszekér. A vendégeinkkel felmáztunk ki a kocsipadjaira, ki a bakra és irány Létavértes határa. A pályázati programunknak megfelelően **felkerestük a szőlős kertet. A tájházban megismertük a szőlő termesztés hagyományait és a műveléshez szükséges eszközöket. Közösen énekeltük a projekt címét adó népdalt, az „Érik a szőlő, hajlik a vessző”-t.** Meglátogattuk a **nagyhírű levendulást**, hiszen ma már a fiatalabb nemzedék közül nem mindenki próbálkozik a szőlő termesztéssel, hanem új lehetőségeket keres a homokterületek felhasználására. Így van olyan gazda, aki az egykori szőlő helyét levendulával ültette be. A kirándulás után érkeztünk meg a **Jurta táborba**. Itt eredeti jurtában alattunk és a jurták közötti téren tartottuk a foglalkozásokat. A gyerekek csodálkozása határtalan örömbé csapott át, miután beköltözhetek a jurtákba. Már a közös ebédet itt a táborban költöttük el. Ebéd után a múzeum **kerámia gyűjteményét tekintettük meg egy interaktív múzeumpedagógiai foglalkozás** keretében. Délután a **papírmerítéssel és a bútorfestés alapjaival ismerkedtek** a gyerekek. Jó volt látni, ahogy az ügyesebbek buzdítással vagy „gyere nézd, így próbáld meg!” felkiáltással bíztatták társaikat. Gyönyörű alkotások születtek, köztük az a festett kép is, melyen a **határ két oldalán élő gyerekek az összetartozást, és az együtt munkálkodásukat festették meg.** A művészkedés után vidám nevetéstől és kiáltástól visszhangzottak a jurták „falai”: kezdetét vette a **népi játékok kipróbálása**. A nap végeztével jól esett a meleg

vacsora. De még a gyereke számára tartogattunk egy meglepetést: **tábortűzhöz** vártuk őket, ahol még **szalonnasütésre** is lehetőség volt. Lassan elcsendesült a jurta tábor.

Második nap: az ébresztő és a reggeli után autóbuszra szálltunk és elindultunk a „szőlő-hegyek” között **Vámospércsre**. Itt a **Koppány kalandparkban** próbálhatták ki a gyerekek az ügyességüket. Mindenki végig ment az akadály pályán, a kihívás teljesítése minden diáknak óriási élményt jelentett. Fáradtan érkeztünk meg a **Panoráma étterembe**, ahol már vártak bennünket a finom ebéddel. Délután Debrecenbe az **Agora Szabadidő Központot** kerestük fel. Itt a gyerekek látványosan, ügyeskedve ismerkedtek meg a fizikai jelenségekkel. Nagyon hamar eltelt ez a két nap, sajnos elérkezett a búcsúzás ideje. A gyerekek barátként váltak el egymástól és már az augusztusi és a jövő évi találkozót szervezték!

„ÉRIKA SZŐLŐ, HAJLIK A VESSZŐ” ERDÉLYBEN: 2018.08.28.-30.:

A három napos kirándulást azért szerveztük, hogy megismertessük a testvértelepülések fiatalságát az egyik hagyományos erdélyi szőlő és borvidék, az Erdély hegyaljai szőlőtermő területtel. Az alföldi szőlőtermesztésbe és borászkodásba már bepillantottunk a Létavértes környéki kirándulásunk alkalmával. Szerettük volna megmutatni, azt, hogy itt Erdély hegyalján az évszázados szőlészetnek ma kik az élő követői és ma mi jellemző erre a szőlőtermő területre. De, ha már átutazunk a Partium és Erdély gyönyörű tájain, akkor feltétlenül meg kell állnunk és kutakodnunk a régmúlt történelmében, olyan városokban mint pl. Bánffyhunяд, Kolozsvár, Nagyenyed. A kis csoportunk ismereteit Milotai József és Máté József tanáruak bővítették történelemből, magyar irodalomból és művészettörténetből.

Első nap:

A találkozó után elindultunk a határ felé. Az utazás jó hangulatban telt el. Utazásunk első megállója **Bánffyhunяд**, ahol a csodálatos fakazettás református templomot néztük meg. **Kolozsvárra** érkeve először a várossal ismerkedtünk, **Fő tér, Mátyás király lovasszobra, szülő háza**, sajnos a Szent Mihály templomot felújítás miatt csak kívülről csodálhattuk meg. A délután felsétáltunk a **fellegvárba**, ahonnan lélegzetelállító volt a látvány. Estére érkeztünk meg a szállásunkra, a város magasabb részén található kollégiumba. A szobák ablakaiból a várost és a környező dombokat láttuk. A finom vacsora után a gyerekek fáradtan aludtak el.

Második nap:

Reggeli után **Nagyenyedre** utaztunk. Megismerkedtünk a kerített város történetével, felelevenítettük a nagyenyedi két fűzfa történetét. A Bethlen Kollégium egykori pincéje előtt találkoztunk az **enyedi borással: András Emil úrral**. A nagy melegben jó volt lesétálni a hűvös pincében, ahol meghallgattuk a személyes történetekkel átszótt ismertetőt. Megnéztük a borászkodás helyi eszközeit, és bepillantottunk a féltve őrzött **vinotékába** is, ahol a polcokon penésszel és pókhálóval beszótt üvegekben évtizedes borok várják azt a nagy pillanatot, amikor asztalra kerülhetnek. A finom ebéd elfogyasztása után visszautaztunk Kolozsvárra, de útközben még várt ránk néhány csoda. Először a **Kőkői szoros hatalmas sziklafalai** alatt sétáltunk, majd a **torockószentgyörgyi Ilona várat „hódítottuk meg”**. A napunk végeztével **Torockó** házai között sétáltunk. Este visszaérkeztünk a kollégiumba, ahol már várt bennünket a finom vacsora.

Harmadik nap:

Elérkezett a harmadik nap, sajnos indulni kell hazafelé. A kiadós reggeli után egy csodálatos túrában volt részünk. Végig sétáltunk a **Tordai hasadékon**. A kis csapatunk tagjai alföldiek lévén szájtátva, de nagyon kapaszkodva araszoltak végig a hidakon és keskeny ösvényeken. A hazafelé út beszélgetéstől, nevetéstől volt hangos. Barátokkal gazdagodva tértünk haza.

Szüret és projektzáró Székelyhídon:

A projektzáró előtt **Székelyhídra és Diószegre**, a település határában lévő szőlőskertbe látogattunk ki. Itt felkerestük a **Heit-pincészetet**, ahol Heit Józsi bácsi bemutatta a családi kézben működő és egyre terjeszkedő szőlészetet, majd lesétáltunk a pincébe, ahol nemcsak a borászkodáshoz kapcsolódó történetet hallottunk. Józsi bácsi nagyon szépen beszélt a gyerekeknek az összetartozásról, magyarságról.

A közös programok végén felidéztek a projekt legszebb, legmeghatóbb pillanatait. A székelyhídi pedagógusok és gyerekek együtt kérték, hogy ha lehetőség lesz rá a következő évben, mindenképpen pályázzunk, mert felejthetetlen emlékeket ad mindenkinek ez a program. Mi szervező pedagógusok ígértük, hogy pályázzunk, és az új pályázatunkban a fiatalság mellett a felnőtteket is szeretnénk bevonni a programunkba.

Viszontlátásra, találkozunk jövőre, veletek Létavértesen és Székelyhídon!

Összegzés:

A mi településeinket a közös történelem mellett, az itt élő emberek hasonló tevékenységei, a szőlészet és borászat is összeköti. A pályázati program megvalósításában ezt a közös témát jártuk körbe, mutattuk meg a felnövekvő nemzedéknek. De, mint minden pályázat, ez a program is a kötelező megvalósítás mellett sokkal többet ad: rengeteg ismeretet, új találkozásokat, barátságokat, mérhetetlen mosolyt és jó kedvet.

A legnagyobb akadály a mi környezetünkben a pénz, így nagyon örülünk ennek a pályázati lehetőségnek és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által nyújtott, a pályázatunkkal elnyert összegnek.

A programokon készült fotókon csupa vidám, érdeklődő, az együtt munkálkodásnak örülő gyermekeket látunk. A képeket nézve már elfelejtjük a sok-sok előkészületet, szervezést, a nehézségeket, és csak a jókedvű, vidám gyerekekre gondolunk, akik az autóbusról leszállva hálással köszönték meg a programokat!

Mi is így teszünk: hálás szívvel köszönjük a támogatást!

„Hatalmas hordók belsejében,

érleli finom zamatát,

**hogy évek múlva, pohár ölében
köszöntsön embert és hazát!”**

Nagy Dezsőné és Mlotai József
pályázat készítői és megvalósítói

Létavértes, 2019. 01. 21.